

حسابداری حقوق و دستمزد

پایه یازدهم

شاخه فنی و حرفه ای

چاپ ۱۳۹۸

همکاران گرامی عرض ادب و احترام:

کلیه مطالب کمکی مربوط به «کتاب حسابداری حقوق و دستمزد» پایه یازدهم، در کانال مخصوص این کتاب، در پیام رسان تلگرام، برای هنرآموزان عزیز و هنرجویان محترم، بارگذاری می گردد. آدرس کانال کتاب در تلگرام:

@hoghughpaye11

حل فعالیت ها

و کار عملی های فصل پنجم

مزایای پایان خدمت و تسویه حساب کارکنان

توجه: همکاران گرامی در تهیه این فایل، نهایت دقت به عمل آمده است. اما در هر صورت احتمال اشتباه وجود دارد. لطفا محاسبات را چک نمایید و موارد مورد نظر خود را به این آی دی در تلگرام ارسال نمایید:

@dehghanhossein

به زودی فایل راهنمای نهایی (تجمیعی) فصول ۱ تا ۵ کتاب حقوق و دستمزد پایه ۱۱ شاخه فنی و حرفه ای ارائه خواهد شد.

حل فعالیت ها:

فعالیت صفحه ۱۶۴: با کمک هنرآموز خود مثالی طرح کنید که در آن حقوق و مزایای سالانه یک کارگر به علاوه عیدی وی، مشمول مالیات گردد. (با در نظر گرفتن مبلغ معافیت مالیاتی حقوق در سال جاری) و مبلغ مالیات آن را محاسبه کنید.

مثال) جمع حقوق و مزایای ماهانه آقای سینا طی سال ۱۳۹۸ معادل ۴۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال و عیدی و پاداش وی معادل ۲ ماه حقوق پایه (حقوق پایه ماهانه معادل ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال) است. با فرض اینکه مبلغ معافیت مالیاتی حقوق سالانه معادل ۳۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد:

مطلوبست: مناسبه مالیات سالانه حقوق و مزایا و عیدی آقای سینا (به سینا، حق اولاد و حق مأموریت تعلق نگرفته است).

حل) نمونه مناسبه مالیات سالانه هر کارگر (در اسفند ماه) :

= حقوق و مزایای سالانه مشمول مالیات

- (عیدی سالانه + جمع حقوق و مزایای کل سال)

[معافیت سالانه مالیاتی عیدی + جمع معافیت های دیگر برای کل سال + (۲/۷ × حق بیمه سهم کارگر کل سال) + حق مأموریت کل سال]

$$۴۵,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ = ۵۴۰,۰۰۰,۰۰۰$$

جمع حقوق و مزایای سالانه

$$۱۵,۰۰۰,۰۰۰ \times ۲ = ۳۰,۰۰۰,۰۰۰$$

عیدی سالانه

$$۵۴۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۷\% = ۳۷,۸۰۰,۰۰۰$$

حق بیمه سهم کارگر

* معافیت سالانه مالیاتی حقوق در سال ۱۳۹۸ معادل ۳۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است.

* در این مثال کارگر معافیت های مالیاتی دیگر مانند حق مأموریت، قسط مسکن و بیمه تکمیلی و ... نداشته است.

* طبق قانون، معافیت سالانه عیدی، معادل یک دوازدهم معافیت سالانه حقوق می باشد. (در سال ۱۳۹۸ معادل

۲۷,۵۰۰,۰۰۰ ریال)

$$[(۵۴۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۳۰,۰۰۰,۰۰۰) - ((۳۷,۸۰۰,۰۰۰ \times \frac{۲}{۷}) + ۳۳۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۲۷,۵۰۰,۰۰۰)] \times ۱۰\% = ۲۰,۱۷۰,۰۰۰$$

مالیات سالانه کارگر

* مبلغ فوق، از کل مالیات های پرداختی ۱۱ ماهه ابتدای سال کارگر کسر و باقیمانده به اداره امور مالیاتی پرداخت می شود.

فعالیت صفحه ۱۶۶: به نظر شما بهتر است عیدی و پاداش کارگران به صورت ماهانه به آنها پرداخت شود یا در پایان اسفند این پرداخت انجام گیرد؟ چرا؟ در مورد آن در کلاس گفت و گو کنید.

پرداخت عیدی و پاداش در پایان هرماه باعث می شود که در اسفندماه از نظر نقدینگی فشار کمتری به شرکت وارد شود و مبلغ عیدی و پاداش در پایان هرماه به حقوق کارگران اضافه و دریافتی آن ها مناسب تر باشد. از طرف دیگر پرداخت آن در پایان سال برای کارگران این مسن را دارد که هزینه های پایان سال آن ها را پوشش داده و شاید آن ها (رضایتمندی بیشتری داشته باشند.

فعالیت اول صفحه ۱۷۰: در مورد ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان (با اصطلاحاً حق سنوات) چه می دانید؟

ماده ۲۴ قانون کار بیان می کند: در صورت فائمه قرارداد کار، کار معین یا مدت موقت، کارفرما مکلف است به کارگری که مطابق قرارداد، یک سال یا بیشتر، به کار اشتغال داشته است برای هر سال سابقه، اعم از متوالی یا متناوب بر اساس آخرین حقوق، مبلغی معادل یک ماه حقوق به عنوان مزایای پایان کار به وی پرداخت نماید. مزایای پایان خدمت معمولاً به شفصی که بازفرید و یا بازنشسته شده است، پرداخت می شود. مزایای پایان خدمت به منظور حمایت از شفصی که به تازگی بیکار شده است پرداخت می شود، خواه این شفص استعفاء داده باشد و یا افراج شده باشد.

فعالیت دوم صفحه ۱۷۰: بررسی نمایید منظور از «مزد ثابت» در محاسبه سنوات پایان خدمت کارکنان چیست؟

طبق ماده ۳۶ قانون کار «مزد ثابت» عبارتست از مجموع مزد شغل و مزایای ثابت پرداختی به تبع شغل.

- منظور از مزد شغل:

مبلغی است که کارفرما با کارگر بابت انجام کار توافق می نمایند که نمی تواند از حداقل مزد اعلامی دولت در هر سال کمتر باشد. (در کتاب حقوق و دستمزد، مزد شغل، معادل حداقل دستمزد اعلامی دولت در نظر گرفته شد و «مزد مینا» نامیده شد.)

- منظور از مزایای ثابت پرداختی به تبع شغل:

در کارگاه های فاقد طریقه بنده مشاغل (که در کتاب حقوق و دستمزد منظور همین کارگاه ها بوده است)، منظور از مزایای ثابت پرداختی به تبع شغل، مزایایی است که بر حسب ماهیت شغل یا محیط کار و برای ترمیم مزد ساعات کار عادی پرداخت می گردد. مانند مزایای سفتی کار، مزایای سرپرستی، فوق العاده شغل و غیره. (در کتاب حقوق و دستمزد از مزایای به تبع شغل، صرف نظر شده است. چون در اکثر کارگاههای بخش خصوصی، این مبالغ به کارگران پرداخت نمی شود.)

تذکره:

- ۱- با توجه به توضیحات دو بند فوق، مزد ثابت در کتاب حقوق و دستمزد، همان حداقل دستمزد اعلامی دولت (مزد مبنا) در نظر گرفته شده است.
- ۲- لازم به ذکر است که «پایه سنوات» بخش ممایتی حقوق می باشد و همواره به مزد مبنا اضافه می گردد تا حقوق پایه بدست آید.

فعالیت صفحه ۱۷۱: آقای راد از تاریخ ۹۱/۰۴/۱۵ با مزد ثابتی معادل ۱۴,۶۰۰,۰۰۰ ریال در شرکت گرگان مشغول به کار شده است. با فرض اینکه ایشان تا تاریخ ۹۱/۱۲/۲۹ با شرکت همکاری نماید و کارفرما بخواهد سنوات سال ۹۱ ایشان را محاسبه و پرداخت کند، مانده سنوات پایان خدمت آقای راد را محاسبه نمایید:

از ۰۴/۱۵ تا ۱۲/۲۹

$$\text{سنوات پایان خدمت آقای راد} = ۱۴,۶۰۰,۰۰۰ \times \frac{۲۵۸}{۳۶۵} = ۱۰,۳۲۰,۰۰۰$$

فعالیت صفحه ۱۷۳: آیا به مزایای پایان خدمت کارکنان مالیات تعلق می گیرد؟ در مورد این موضوع جست و جو کنید. قبل از اصلاح قانون مالیات های مستقیم، در بند ۵ ماده ۹۱ قانون مالیات های مستقیم آمده بود: حقوق بازنشستگی و وظیفه و مستمری و پایان خدمت و فسارت افراج و بازفرید خدمت و وظیفه یا مستمری پرداختی به وراث و مق سنوات و حقوق ایام مرفعی استفاده نشده در صورتی که موقع بازنشستگی یا از کار افتادگی به حقوق بگیر پرداخت شود، از پرداخت مالیات معاف است.

ولی پس از اصلاح قانون مالیات های مستقیم عبارت "در صورتی که موقع بازنشستگی یا از کار افتادگی به حقوق بگیر پرداخت شود" حذف شد و از ابتدای سال ۹۵ «سنوات پایان خدمت» به طور کل از پرداخت مالیات معاف است.

فعالیت صفحه ۱۷۹: بررسی نمایید که در قراردادهای مختلف، شرکت ها معمولاً «مبلغ سنوات خدمت» کارکنان خود را به چه صورت تسویه می کنند؟ (از کارگران سه شرکت سوال کنید).

- در قراردادهای کوتاه مدت : برقی شرکتها بصورت ماهانه سنوات کارگران را پرداخت می کنند و برقی شرکتها در پایان قرارداد. (که آن هم معمولاً ماهانه یا چند ماهه یا نهایتاً سالانه است).
- در قراردادهای بلند مدت : برقی شرکتها در پایان هر سال، مبلغ سنوات کارگر را پرداخت می نمایند. (که باید توجه داشت این مبلغ، علی المساب می باشد. چون طبق قانون، تسویه مق سنوات کارگران باید بر اساس آخرین مزد ثابت پرداختی ایشان در آخرین ماه قرارداد باشد.) و برقی شرکتها کل مبلغ سنوات کارگر را در آخر قرارداد به وی پرداخت می نمایند.

فعالیت صفحه ۱۸۸: دو نمونه فرم تسویه حساب شرکت ها را تهیه و در کلاس با یکدیگر مقایسه کنید.

بعهده هنرموی ممتزم

حل کار عملی ها:

کار عملی ۱

متوسط حقوق پایه ماهانه کلیه کارگران «شرکت سیستان» در سال جاری جمعا ۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال برآورد گردیده است. همچنین در ابتدای دوره مالی، عیدی سالانه کارگران، معادل ۲ ماه حقوق پایه آنها، پیش بینی شده است. مطلوب است:

الف) محاسبه عیدی سالانه کارگران

ب) محاسبه عیدی ماهانه کارگران

ج) صدور سند حسابداری مربوط به ذخیره عیدی فروردین، اردیبهشت و خرداد ماه

د) صدور سند حسابداری مربوط به پرداخت عیدی و پاداش کارگران با فرض اینکه ۸۰٪ از مبلغ عیدی و پاداش سه ماهه ابتدای سال جاری در پایان خرداد ماه پرداخت شده باشد.

(حل)

الف) عیدی سالانه $۹۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۲ = ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰$

ب) عیدی ماهانه $۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰ \div ۱۲ = ۱۵,۰۰۰,۰۰۰$

ج)

صدور سند حسابداری مربوط به ذخیره عیدی و پاداش فروردین ماه:

شماره سند:		شرکت سیستان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۰۱/۳۱		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حقوق و دستمزد		۱۵,۰۰۰,۰۰۰	
		عیدی و پاداش	۱۵,۰۰۰,۰۰۰		
		سایر حسابهای پرداختنی			۱۵,۰۰۰,۰۰۰
		ذخیره عیدی و پاداش	۱۵,۰۰۰,۰۰۰		
		جمع:		۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰,۰۰۰
شرح سند: ثبت بابت ذخیره عیدی و پاداش ماه فروردین					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ادامه حل کار عملی (۱)

صدور سند حسابداری مربوط به ذخیره عیدی و پاداش اردیبهشت ماه:

شماره سند:		شرکت سیستان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۰۲/۳۱		سند حسابداری		تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حقوق و دستمزد		۱۵,۰۰۰,۰۰۰	
		عیدی و پاداش	۱۵,۰۰۰,۰۰۰		
		سایر حسابهای پرداختنی			۱۵,۰۰۰,۰۰۰
		ذخیره عیدی و پاداش	۱۵,۰۰۰,۰۰۰		
جمع:				۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰,۰۰۰
شرح سند: ثبت بابت ذخیره عیدی و پاداش ماه اردیبهشت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری مربوط به ذخیره عیدی و پاداش خرداد ماه:

شماره سند:		شرکت سیستان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۰۳/۳۱		سند حسابداری		تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حقوق و دستمزد		۱۵,۰۰۰,۰۰۰	
		عیدی و پاداش	۱۵,۰۰۰,۰۰۰		
		سایر حسابهای پرداختنی			۱۵,۰۰۰,۰۰۰
		ذخیره عیدی و پاداش	۱۵,۰۰۰,۰۰۰		
جمع:				۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰,۰۰۰
شرح سند: ثبت بابت ذخیره عیدی و پاداش ماه خرداد					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ادامه حل کار عملی (۱)

$$3 \times 15,000,000 = 45,000,000$$

د عیدی ۳ ماهه اول

$$45,000,000 \times 80\% = 36,000,000$$

مبلغ قابل پرداخت

صدور سند حسابداری مربوط به پرداخت عیدی و پاداش:

شماره سند:		شرکت سیستان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۰۳/۳۱		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		سایر حسابهای پرداختنی		۳۶,۰۰۰,۰۰۰	
		ذخیره عیدی و پاداش	۳۶,۰۰۰,۰۰۰		
		موجودی نقد			۳۶,۰۰۰,۰۰۰
		بانک	۳۶,۰۰۰,۰۰۰		
		جمع:		۳۶,۰۰۰,۰۰۰	۳۶,۰۰۰,۰۰۰
شرح سند: ثبت بابت پرداخت عیدی و پاداش سه ماهه کارگران					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۲

آقای حسینی از تاریخ ۹۰/۰۹/۰۱ با مزد ثابتی معادل ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال در «شرکت نهاوند» مشغول به کار شده است. با فرض اینکه ایشان تا ۹۳/۱۲/۲۹ با شرکت همکاری نماید و آخرین مزد ثابت وی معادل ۷,۵۰۰,۰۰۰ ریال باشد، سنوات پایان خدمت ایشان را در پایان سال ۹۳ محاسبه نمایید.

(حل)

$7,500,000 \times \frac{4}{12} = 2,500,000$	سنوات پایان خدمت سال ۹۰
$7,500,000 \times \frac{12}{12} = 7,500,000$	سنوات پایان خدمت سال ۹۱
$7,500,000 \times \frac{12}{12} = 7,500,000$	سنوات پایان خدمت سال ۹۲
$7,500,000 \times \frac{12}{12} = 7,500,000$	سنوات پایان خدمت سال ۹۳
<u><u>25,000,000</u></u>	کل سنوات پایان خدمت

توضیح: طبق قانون، محاسبه سنوات پایان خدمت کارکنان، به نرخ آخرین مزد ثابت، محاسبه می گردد. در این کار عملی چون سنوات پایان خدمت کارکنان در پایان سال ۹۳ خواسته شده است، به نرخ سال ۹۳ (آخرین سال) محاسبات سالهای مختلف بصورت یکجا انجام شده است. اما اگر در سوال، محاسبه سنوات پایان خدمت در پایان هر سال خواسته شود، باید در پایان هر سال، به نرخ همان سال، محاسبه سنوات آن سال و تعدیل سنوات گذشته انجام گیرد. (در کار عملی های بعدی این چنین است.)

کار عملی ۳

خانم هوشیار از تاریخ ۹۰/۰۱/۱۵ در «شرکت خرمشهر» با مزد ثابت ماهانه معادل ۱۶,۷۹۰,۰۰۰ ریال استخدام شده و تا تاریخ ۹۱/۱۲/۲۹ در این شرکت مشغول به کار بوده است. با فرض اینکه مبلغ مزد ثابت ایشان در پایان سال ۹۱ معادل ۲۵,۵۵۰,۰۰۰ ریال باشد و شرکت در پایان سال ۹۱ سنوات پایان خدمت خانم هوشیار را پرداخت نماید؛ مطلوب است:

الف) محاسبه سنوات خدمت ایشان و تعدیلات لازم در پایان هر سال

ب) صدور اسناد حسابداری مربوط

(حل)

الف:

توضیح: ابتدا سنوات پایان خدمت کارگر در سال ۹۰ را با توجه به میزان کارکرد وی در سال ۹۰ (۳۵۱ روز) محاسبه می شود. سپس در پایان سال ۹۱ ابتدا یک ماه مزد ثابت بعنوان سنوات سال ۹۱ لحاظ می گردد و بعد از آن محاسبات تعدیل سنوات سال قبل انجام می گیرد. (به این شکل که، با توجه به نرخ مزد ثابت سال جاری، مجددا سنوات سال قبل را محاسبه و از مبلغ محاسبه شده در سال قبل کسر می گردد، تا مبلغ تعدیل سنوات سال ۹۰ به نرخ سال ۹۱ به دست آید).

$$۱۶,۷۹۰,۰۰۰ \times \frac{۳۵۱}{۳۶۵} = ۱۶,۱۴۶,۰۰۰$$

مبلغ سنوات خدمت سال ۹۰

$$۲۵,۵۵۰,۰۰۰$$

مبلغ سنوات خدمت سال ۹۱ (معادل یک ماه کامل)

$$۲۵,۵۵۰,۰۰۰ \times \frac{۳۵۱}{۳۶۵} = ۲۴,۵۷۰,۰۰۰$$

مبلغ سنوات خدمت سال ۹۰ بر مبنای مزد سال ۹۱

$$۲۴,۵۷۰,۰۰۰ - ۱۶,۱۴۶,۰۰۰ = ۸,۴۲۴,۰۰۰$$

مبلغ تعدیل سنوات خدمت سال ۹۰

$$۱۶,۱۴۶,۰۰۰ + ۲۵,۵۵۰,۰۰۰ + ۸,۴۲۴,۰۰۰ = ۵۰,۱۲۰,۰۰۰$$

جمع کل سنوات پایان خدمت کارگر

ادامه حل کار عملی (۳)

ب: صدور اسناد حسابداری مربوط

صدور سند ذخیره سنوات پایان خدمت سال ۹۰:

شماره سند:		شرکت خرمشهر		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۹۰/۱۲/۲۹		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حقوق و دستمزد		۱۶,۱۴۶,۰۰۰	
		سنوات پایان خدمت کارکنان	۱۶,۱۴۶,۰۰۰		
		ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان			۱۶,۱۴۶,۰۰۰
جمع:				۱۶,۱۴۶,۰۰۰	۱۶,۱۴۶,۰۰۰
شرح سند: ثبت بابت ذخیره مزایای پایان خدمت سال ۹۰					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند ذخیره سنوات پایان خدمت سال ۹۱:

شماره سند:		شرکت خرمشهر		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۹۱/۱۲/۲۹		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حقوق و دستمزد		۲۵,۵۵۰,۰۰۰	
		سنوات پایان خدمت کارکنان	۲۵,۵۵۰,۰۰۰		
		ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان			۲۵,۵۵۰,۰۰۰
جمع:				۲۵,۵۵۰,۰۰۰	۲۵,۵۵۰,۰۰۰
شرح سند: ثبت بابت ذخیره مزایای پایان خدمت سال ۹۱					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ادامه حل کار عملی (۳)

صدور سند تعدیل ذخیره سنوات پایان خدمت سال ۹۰:

شماره سند:		شماره صفحه دفتر روزنامه:		تاریخ سند: ۹۱/۱۲/۲۹		سند حسابداری	
ردیف		کد حساب		شرح		مبلغ جزء	
				هزینه حقوق و دستمزد		۸,۴۲۴,۰۰۰	
				سنوات پایان خدمت کارکنان		۸,۴۲۴,۰۰۰	
				ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان		۸,۴۲۴,۰۰۰	
				جمع:		۸,۴۲۴,۰۰۰	
				شرح سند: ثبت بابت تعدیل ذخیره مزایای پایان خدمت سال ۹۰			
				تنظیم کننده:		تأیید کننده:	
				تصویب کننده:			

تذکر: می توان دو سند فوق را بصورت یکجا در پایان سال ۹۱ انجام داد. با مبلغ کلی $۲۳,۹۷۴,۰۰۰ = ۸,۴۲۴,۰۰۰ + ۲۵,۵۵۰,۰۰۰$

صدور سند پرداخت ذخیره سنوات پایان خدمت ۹۰ و ۹۱:

شماره سند:		شماره صفحه دفتر روزنامه:		تاریخ سند: ۹۱/۱۲/۲۹		سند حسابداری	
ردیف		کد حساب		شرح		مبلغ جزء	
				ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان		۵۰,۱۲۰,۰۰۰	
				موجودی نقد		۵۰,۱۲۰,۰۰۰	
				بانک		۵۰,۱۲۰,۰۰۰	
				جمع:		۵۰,۱۲۰,۰۰۰	
				شرح سند: ثبت بابت پرداخت ذخیره مزایای پایان خدمت سال ۹۰ و ۹۱			
				تنظیم کننده:		تأیید کننده:	
				تصویب کننده:			

کار عملی ۴

آقای طاهر از تاریخ ۲۰/۰۸/۱۳۰۱ با مزد ثابت ماهانه معادل ۱۲,۷۷۵,۰۰۰ ریال در «شرکت آبدانان» مشغول به کار شده است. با فرض اینکه ایشان تا ۲۹/۱۲/۱۳۰۳ با شرکت همکاری نماید و شرکت بخواهد سنوات را در پایان سال ۱۳۰۳ پرداخت کند و مزد ثابت سالهای ۱۳۰۲ و ۱۳۰۳ وی به ترتیب ۱۳,۸۷۰,۰۰۰ ریال و ۱۴,۹۶۵,۰۰۰ ریال باشد؛ مطلوب است:

الف) محاسبه سنوات پایان خدمت آقای طاهر و تعدیلات لازم در پایان هر سال

ب) صدور اسناد حسابداری مربوط به سنوات پایان خدمت در پایان هر سال

ج) محاسبه میزان حق سنوات قابل پرداخت در پایان سال ۱۳۰۳

د) صدور سند حسابداری مربوط به پرداخت حق سنوات در پایان سال ۱۳۰۳

حل الف):

از ۲۰/۰۸/۱۳۰۱ تا ۲۹/۱۲/۱۳۰۱

$$۱۲,۷۷۵,۰۰۰ \times \frac{۱۳۰}{۳۶۵} = ۴,۵۵۰,۰۰۰$$

مبلغ سنوات خدمت سال ۱۳۰۱

مبلغ سنوات خدمت سال ۱۳۰۲ ۱۳,۸۷۰,۰۰۰

$$۱۳,۸۷۰,۰۰۰ \times \frac{۱۳۰}{۳۶۵} = ۴,۹۴۰,۰۰۰$$

مبلغ سنوات خدمت سال ۱۳۰۱ بر مبنای نرخ مزد ثابت سال ۱۳۰۲

$$۴,۹۴۰,۰۰۰ - ۴,۵۵۰,۰۰۰ = ۳۹۰,۰۰۰$$

مبلغ تعدیل سنوات خدمت سال ۱۳۰۱ در پایان ۱۳۰۲

از ۲۰/۰۸/۱۳۰۱ تا ۲۹/۱۲/۱۳۰۳

$$۱۴,۹۶۵,۰۰۰ \times \frac{۴۹۵}{۳۶۵} = ۲۰,۲۹۵,۰۰۰$$

مبلغ سنوات خدمت سال ۱۳۰۱ و ۱۳۰۲ بر مبنای مزد ثابت سال ۱۳۰۳

تعدیل مبلغ سنوات خدمت سال ۱۳۰۱ و ۱۳۰۲ در پایان ۱۳۰۳ $۲۰,۲۹۵,۰۰۰ - (۴,۵۵۰,۰۰۰ + ۳۹۰,۰۰۰ + ۱۳,۸۷۰,۰۰۰) = ۱,۴۸۵,۰۰۰$

ادامه حل کار عملی (۴)

ب: صدور سند ذخیره سنوات پایان خدمت سال X۱:

شماره سند:		شرکت آبدانان			شماره صفحه دفتر روزنامه:
تاریخ سند: X۱/۱۲/۲۹		سند حسابداری			تعداد ضامم:
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حقوق و دستمزد		۴,۵۵۰,۰۰۰	
		سنوات پایان خدمت کارکنان	۴,۵۵۰,۰۰۰		
		ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان			۴,۵۵۰,۰۰۰
		جمع:		۴,۵۵۰,۰۰۰	۴,۵۵۰,۰۰۰
شرح سند: ثبت بابت ذخیره مزایای پایان خدمت سال X۱					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند ذخیره سنوات سال X۲ و تعدیل ذخیره سنوات سال X۱:

$$۱۳,۸۷۰,۰۰۰ + ۳۹۰,۰۰۰ = ۱۴,۲۶۰,۰۰۰$$

شماره سند:		شرکت آبدانان			شماره صفحه دفتر روزنامه:
تاریخ سند: X۲/۱۲/۲۹		سند حسابداری			تعداد ضامم:
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حقوق و دستمزد		۱۴,۲۶۰,۰۰۰	
		سنوات پایان خدمت کارکنان	۱۴,۲۶۰,۰۰۰		
		ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان			۱۴,۲۶۰,۰۰۰
		جمع:		۱۴,۲۶۰,۰۰۰	۱۴,۲۶۰,۰۰۰
شرح سند: ثبت بابت سنوات سال X۲ و تعدیل سال X۱					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ادامه حل کار عملی (۴)

صدورسند سنوات سال X۳ و تعدیل ذخیره سنوات سال X۱ و X۲:

$$۱۴,۹۶۵,۰۰۰ + ۱,۴۸۵,۰۰۰ = ۱۶,۴۵۰,۰۰۰$$

شماره سند:		شرکت آبدانان			شماره صفحه دفتر روزنامه:
تاریخ سند: X۳/۱۲/۲۹		سند حسابداری			تعداد ضامم:
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حقوق و دستمزد		۱۶,۴۵۰,۰۰۰	
		سنوات پایان خدمت کارکنان	۱۶,۴۵۰,۰۰۰		
		ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان			۱۶,۴۵۰,۰۰۰
		جمع:		۱۶,۴۵۰,۰۰۰	۱۶,۴۵۰,۰۰۰
شرح سند: ثبت بابت سنوات سال X۳ و تعدیل ذخیره سال X۱ و X۲					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ج: جمع سنوات قابل پرداخت سال های X۱ و X۲ و X۳ = ۳۵,۲۶۰,۰۰۰ + ۱,۴۸۵,۰۰۰ + ۱۴,۹۶۵,۰۰۰ + ۳۹۰,۰۰۰ + ۱۳,۸۷۰,۰۰۰ + ۴,۵۵۰,۰۰۰

د: صدورسند پرداخت ذخیره سنوات پایان خدمت در پایان سال X۳:

شماره سند:		شرکت آبدانان			شماره صفحه دفتر روزنامه:
تاریخ سند: X۳/۱۲/۲۹		سند حسابداری			تعداد ضامم:
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان		۳۵,۲۶۰,۰۰۰	
		موجودی نقد	۳۵,۲۶۰,۰۰۰		
		بانک			۳۵,۲۶۰,۰۰۰
		جمع:		۳۵,۲۶۰,۰۰۰	۳۵,۲۶۰,۰۰۰
شرح سند: ثبت بابت پرداخت ذخیره مزایای پایان خدمت X۱ و X۲ و X۳					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۵

آقای عادل از تاریخ ۱۳۸۱/۰۶/۱۵ با مزد ثابت معادل ۸,۷۶۰,۰۰۰ ریال در «شرکت هشترود» مشغول به کار شده است. نامبرده تا ۱۳۸۲/۱۲/۲۹ با شرکت همکاری نموده و کارفرما قصد دارد سنوات را در پایان سال ۱۳۸۲ پرداخت نماید و میزان افزایش مزد ثابت هر ساله معادل ۱۰٪ می باشد؛ مطلوب است:

الف) محاسبه سنوات پایان خدمت و انجام تعدیلات لازم در پایان هر سال

ب) محاسبه سنوات قابل پرداخت به کارگر در پایان سال ۱۳۸۲

ج) صدور اسناد حسابداری مربوط

حل الف: محاسبه سنوات پایان خدمت و انجام تعدیلات لازم در پایان هر سال

سال	مزد ثابت	کارکرد (روز)
۱۳۸۱	۸,۷۶۰,۰۰۰	۱۹۶
۱۳۸۲	۹,۶۳۶,۰۰۰	۳۶۵
جمع		۵۶۱

روشی دیگر برای محاسبه مبلغ تعدیل ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان:

روش T برای محاسبه مبلغ تعدیل ذخیره سنوات پایان خدمت کارکنان: با استفاده از T حساب ذخیره مزایای پایان خدمت نیز می توانیم مبلغ تعدیل سنوات سالهای قبل را با نرخ سال جدید بدست آوریم. به این ترتیب که:

در پایان هر سال، مبلغ سنوات لازم در پایان آن سال را با توجه به کل کارکرد کارگر از ابتدا تا پایان سال جاری محاسبه می کنیم (بعنوان مثال، ذخیره لازم در پایان سال ۱۳۸۱ معادل ۴,۷۰۴,۰۰۰ ریال و در پایان سال ۱۳۸۲ معادل ۱۴,۸۱۰,۴۰۰ ریال بوده است) و در پایین T، سمت بستانکار می نویسیم. سپس مبلغ سنوات سال جاری را نیز در طرف بستانکار درج می کنیم و نهایتاً مانده سنوات سال قبل و سنوات سال جاری را از مبلغ ذخیره لازم، کسر می کنیم تا مبلغ تعدیل سنوات سالهای قبل، در سال جاری (۴۷۰,۴۰۰) بدست آید.

کارکرد کارگر از ابتدا تاکنون

$$\left(۸,۷۶۰,۰۰۰ \times \frac{۱۹۶}{۳۶۵} \right)$$

ذخیره مزایای پایان خدمت

→ سنوات لازم در پایان ۸۱

۴,۷۰۴,۰۰۰

→ سنوات سال جاری (سال ۸۲)

۹,۶۳۶,۰۰۰

→ تعدیل سال ۸۱ (تعدیل لازم)

۴۷۰,۴۰۰

→ سنوات لازم در پایان ۸۲

۱۴,۸۱۰,۴۰۰

کارکرد کارگر از ابتدا تا کنون

$$\left(۹,۶۳۶,۰۰۰ \times \frac{۵۶۱}{۳۶۵} \right)$$

$$۱۴,۸۱۰,۴۰۰ - (۹,۶۳۶,۰۰۰ + ۴,۷۰۴,۰۰۰) = ۴۷۰,۴۰۰$$

ادامه حل کار عملی (۵)

ب: محاسبه سنوات قابل پرداخت به کارگر در پایان سال ۱۳۳۲

$$۴,۷۰۴,۰۰۰ + ۴۷۰,۴۰۰ + ۹,۶۳۶,۰۰۰ = ۱۴,۸۱۰,۴۰۰$$

سنوات قابل پرداخت سال های ۱۳۳۱ و ۱۳۳۲

ج: صدور اسناد حسابداری مربوط

صدور سنوات پایان خدمت سال ۱۳۳۱:

شماره سند:		شرکت هشترود		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۳۱/۱۲/۲۹		سند حسابداری		تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حقوق و دستمزد		۴,۷۰۴,۰۰۰	
		سنوات پایان خدمت کارکنان	۴,۷۰۴,۰۰۰		
		ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان			۴,۷۰۴,۰۰۰
		جمع:		۴,۷۰۴,۰۰۰	۴,۷۰۴,۰۰۰
شرح سند: ثبت بابت سنوات پایان خدمت سال ۱۳۳۱					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سنوات پایان خدمت سال ۱۳۳۲ و تعدیل ۱۳۳۱:

شماره سند:		شرکت هشترود		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۳۲/۱۲/۲۹		سند حسابداری		تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حقوق و دستمزد		۱۰,۱۰۶,۴۰۰	
		سنوات پایان خدمت کارکنان	۱۰,۱۰۶,۴۰۰		
		ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان			۱۰,۱۰۶,۴۰۰
		جمع:		۱۰,۱۰۶,۴۰۰	۱۰,۱۰۶,۴۰۰
شرح سند: ثبت بابت سنوات پایان خدمت سال ۱۳۳۲ و تعدیل سنوات سال ۱۳۳۱ *					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

* تذکر: توجه داشته باشید که در ثبت فوق، مبلغ سنوات پایان خدمت سال ۱۳۳۲ و تعدیل مربوط به سنوات سال ۱۳۳۱، با هم جمع و یکجا ثبت شده است.

$$۹,۶۳۶,۰۰۰ + ۴۷۰,۴۰۰ = ۱۰,۱۰۶,۴۰۰$$

(البته این دو مورد را می توان بصورت جداگانه نیز ثبت نمود. مانند کار عملی ۳)

ادامه حل کار عملی (۵)

صدور سنوات پرداخت سنوات پایان خدمت در پایان سال ۱۳۳۲:

شماره سند:		شرکت هشترود		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۳۲/۱۲/۲۹		سند حسابداری		تعداد ضامئ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان		۱۴,۸۱۰,۴۰۰	
		موجودی نقد			۱۴,۸۱۰,۴۰۰
		بانک	۱۴,۸۱۰,۴۰۰		
		جمع:		۱۴,۸۱۰,۴۰۰	۱۴,۸۱۰,۴۰۰
شرح سند: ثبت بابت پرداخت ذخیره مزایای پایان خدمت ۱۳۳۱ و ۱۳۳۲ کارکنان					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۶

خانم بهاری از تاریخ ۳۳/۰۲/۰۱ در «شرکت شهرکرد» با مزد ثابت ماهانه معادل ۹,۱۲۵,۰۰۰ ریال مشغول به کار شده است و تا تاریخ ۳۵/۱۲/۲۹ در این شرکت مشغول به کار بوده است. با فرض اینکه مبلغ مزد ثابت ماهانه ایشان در سال ۳۴ معادل ۱۰,۹۵۰,۰۰۰ ریال و در سال ۳۵ معادل ۱۳,۸۷۰,۰۰۰ ریال باشد و شرکت سنوات خدمت کارکنان را در پایان سال ۳۵ پرداخت نماید؛ مطلوب است:

الف) محاسبه ذخیره سنوات پایان خدمت و تعدیل سنوات در پایان هر سال

ب) صدور اسناد حسابداری مربوط

(حل)

الف: محاسبه ذخیره سنوات پایان خدمت و تعدیل سنوات در پایان هر سال

ذخیره مزایای پایان خدمت	
سنوات لازم در پایان ۳۳ →	۸,۳۵۰,۰۰۰
سنوات سال جاری (۳۴) →	۱۰,۹۵۰,۰۰۰
تعدیل سال ۳۳ →	۱,۶۷۰,۰۰۰
سنوات لازم در پایان ۳۴ →	۲۰,۹۷۰,۰۰۰
سنوات سال جاری (۳۵) →	۱۳,۸۷۰,۰۰۰
تعدیل سال ۳۳ و ۳۴ →	۵,۵۹۲,۰۰۰
سنوات لازم در پایان ۳۵ →	۴۰,۴۳۲,۰۰۰

از ۳۳/۰۲/۰۱ تا ۳۳/۱۲/۲۹ $(9,125,000 \times \frac{234}{365})$

$(10,950,000 \times \frac{699}{365})$

$(13,870,000 \times \frac{1064}{365})$

$20,970,000 - (10,950,000 + 8,350,000) = 1,670,000$

$40,432,000 - (13,870,000 + 20,970,000) = 5,592,000$

ادامه حل کار عملی ۶)

ب: صدور اسناد حسابداری مربوط

صدور سنوات پایان خدمت سال ۳۳:

شماره سند:		شرکت شهرگرد		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۳۳/۱۲/۲۹		سند حسابداری		تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حقوق و دستمزد		۸,۳۵۰,۰۰۰	
		سنوات پایان خدمت کارکنان	۸,۳۵۰,۰۰۰		
		ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان			۸,۳۵۰,۰۰۰
		جمع:		۸,۳۵۰,۰۰۰	۸,۳۵۰,۰۰۰
شرح سند: ثبت بابت سنوات پایان خدمت سال ۳۳					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سنوات پایان خدمت سال ۳۴ و تعدیل سنوات ۳۳:

$$۱۰,۹۵۰,۰۰۰ + ۱,۶۷۰,۰۰۰ = ۱۲,۶۲۰,۰۰۰$$

شماره سند:		شرکت شهرگرد		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۳۴/۱۲/۲۹		سند حسابداری		تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حقوق و دستمزد		۱۲,۶۲۰,۰۰۰	
		سنوات پایان خدمت کارکنان	۱۲,۶۲۰,۰۰۰		
		ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان			۱۲,۶۲۰,۰۰۰
		جمع:		۱۲,۶۲۰,۰۰۰	۱۲,۶۲۰,۰۰۰
شرح سند: ثبت سنوات سال ۳۴ و تعدیل سنوات ۳۳					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ادامه حل کار عملی (۶)

صدور سنوات پایان خدمت سال ۵ و تعدیل سنوات ۳ و ۴:

$$۱۳,۸۷۰,۰۰۰ + ۵,۵۹۲,۰۰۰ = ۱۹,۴۶۲,۰۰۰$$

شماره سند:		شرکت شهرگرد		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۵/۱۲/۲۹		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حقوق و دستمزد		۱۹,۴۶۲,۰۰۰	
		سنوات پایان خدمت کارکنان			۱۹,۴۶۲,۰۰۰
		ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان			
		جمع:		۱۹,۴۶۲,۰۰۰	۱۹,۴۶۲,۰۰۰
شرح سند: ثبت سنوات سال ۵ و تعدیل سنوات ۳ و ۴					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند پرداخت حق سنوات سال های ۳ تا ۵:

$$۸,۳۵۰,۰۰۰ + ۱۰,۹۵۰,۰۰۰ + ۱,۶۷۰,۰۰۰ + ۱۳,۸۷۰,۰۰۰ + ۵,۵۹۲,۰۰۰ = ۴۰,۴۳۲,۰۰۰$$

شماره سند:		شرکت شهرگرد		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۵/۱۲/۲۹		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان		۴۰,۴۳۲,۰۰۰	
		موجودی نقد			۴۰,۴۳۲,۰۰۰
		بانک	۴۰,۴۳۲,۰۰۰		
		جمع:		۴۰,۴۳۲,۰۰۰	۴۰,۴۳۲,۰۰۰
شرح سند: ثبت پرداخت سنوات سالهای ۳ و ۴ و ۵					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۷

آقای نیمایی با حقوق و مزایای پایه در «شرکت انزلی» از ابتدای سال جاری مشغول به کار بوده است. ایشان تا پایان شهریور ماه با شرکت همکاری نموده و در یک ماه اخیر حقوق و مزایای خود را دریافت نکرده است و مانده حساب وام ایشان مبلغ ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال می باشد. آقای نیمایی از مرخصی خود طبق قانون استفاده نموده و هیچ گونه کسرکار یا معوقه دیگری نداشته است. ضمناً عیدی و سنوات ایشان از ابتدای سال پرداخت نشده است. مطلوب است: تکمیل فرم تسویه حساب ایشان. (از فرم تهیه شده در فعالیت قبل استفاده کنید.)

(حل)

توضیح: در این سوال اشاره ای به سابقه بیمه نشده است بنابراین آقای نیمایی سابقه بیمه قبلی نداشته است.

محاسبات:

$$۱- \text{حقوق و مزایا:} \quad ۱۸,۵۷۴,۴۳۷ = ۱,۰۰۰,۰۰۰ + ۱,۹۰۰,۰۰۰ + (۱۵,۱۶۸,۸۱۰ \times \text{---})$$

$$۲- \text{عیدی:} \quad ۱۵,۴۵۹,۷۱۹ = (۶۰ \times ۵۰۵,۶۲۷) \times \text{---}$$

$$۳- \text{حق سنوات:} \quad ۷,۷۲۹,۸۵۹ = (۳۰ \times ۵۰۵,۶۲۷) \times \text{---}$$

$$۴- \text{حق بیمه سهم کارگر (شهریورماه)} \quad ۱۸,۵۷۴,۴۳۷ \times ۷\% = ۱,۳۰۰,۲۱۱$$

ادامه حل کار عملی (۷)

شرکت انزلی		برگه تسویه حساب	
مشخصات و اطلاعات پرسنلی و اطلاعات حکمی			
کد پرسنلی	علت قطع خدمت	پایان قرارداد
نام و نام خانوادگی	آقای نیمایی	مدت کارکرد از ابتدای قرارداد / روز	حقوق و مزایا / ریال (حکم)
شماره شناسنامه	۱۲۳۴۵۶۷۸۹	سابقه بیمه / روز	حقوق پایه ۱۵,۱۶۸,۸۱۰
محل خدمت	طلب مرخصی / ساعت	بن کارگری ۱,۹۰۰,۰۰۰
کد ملی	طلب عیدی / روز	حق مسکن ۱,۰۰۰,۰۰۰
تاریخ شروع به کار	۱۳۹۸/۰۱/۰۱	طلب سنوات خدمت / روز	اولاد ۰
تاریخ خاتمه خدمت	۱۳۹۸/۰۶/۳۱	تعداد فرزند	پاداش بهره وری ۰
			ایاب و ذهاب ۰
جمع کل			۱۸,۰۶۸,۸۱۰

ردیف	شرح حقوق و مزایا	روز / ماه / سال	مبلغ (ریال)	ملاحظات
۱	حقوق و مزایا	۳۱	روز ۱۸,۵۷۴,۴۳۷	
۲	عیدی	۱۸۶	روز ۱۵,۴۵۹,۷۱۹	
۳	حق سنوات	۱۸۶	روز ۷,۷۲۹,۸۵۹	
۴				
۵				
جمع کل پرداخت (ناخالص)			۴۱,۷۶۴,۰۱۵	
ردیف	شرح کسور	مبلغ (ریال)		
۱	حق بیمه سهم کارگر (شهریور ماه)	۱,۳۰۰,۲۱۱		
۲	وام	۱,۵۰۰,۰۰۰		
۳		۰		
جمع کل کسور		۲,۸۰۰,۲۱۱		
قابل دریافت (خالص)		۳۸,۹۶۳,۸۰۴		

امور مالی	
بدین وسیله اعلام می‌دارم مبلغ ۳۸,۹۶۳,۸۰۴ ریال بابت کلیه حق و حقوق قانونی دوران خدمت در شرکت انزلی به اینجانب آقای نیمایی، با کد ملی ۱۲۳۴۵۶۷۸۹ پرداخت گردید و هیچ گونه طلبی از شرکت ندارم.	
تاریخ: ۱۳۹۸/۰۶/۳۱	امضاء و اثر انگشت:

همکاران گرامی

بابت تمامی زحمات شما در طول سال تحصیلی، برای تدریس و تفهیم مطالب کتاب، خدا قوت عرض می‌کنم.

ارادتمند - مهدی فلاح